Tämän sivun alkukielistä versiota ro on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

englanti

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: en.

Swipe to change

Uhrien oikeudet jäsenmaittain

Romania

Tätä sivua ei ole käännetty valitsemallesi kielelle.
Halutessasi voit tutustua sivun konekäännökseen. Huomaa, että konekäännös on vain suuntaa antava. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.

-----suomi-----bulgariaespanjatšekkitanskasaksavirokreikkaranskakroaattiitalialatvialiettuaunkarimaltahollantipuola portugalislovakkisloveeniruotsi

Rikoksen uhriksi katsotaan henkilö, joka on voimassa olevan kansallisen lainsäädännön nojalla rikokseksi katsottavan tapahtuman seurauksena kärsinyt fyysistä, henkistä tai aineellista vahinkoa. Rikoksen uhreiksi katsotaan myös rikoksen seurauksena kuolleen henkilön perheenjäsenet, jotka ovat kärsineet vahinkoa kuoleman johdosta.

Rikoksen uhrilla on tiettyjä oikeuksia ennen rikosoikeudellista menettelyä, sen aikana ja sen jälkeen.

Rikosoikeudellisen menettelyn ensimmäiset kaksi vaihetta ovat rikostutkinta ja oikeudenkäynti(menettely). Tutkinnan aikana tutkintaviranomaiset tekevät tapausta koskevia tutkimuksia syyttäjän alaisuudessa ja pyrkivät löytämään rikoksentekijään liittyviä todisteita. Kun kaikki tiedot ja todisteet on kerätty, poliisi lähettää aineiston syyttäjälle. Tämän jälkeen tapausta käsittelevä syyttäjä analysoi aineiston ja päättää, edetäänkö seuraavaan vaiheeseen eli oikeudenkäyntiin vai lopetetaanko tapauksen käsittely.

Tuomioistuimessa tuomareiden kokoonpano tarkastelee tosiseikkoja ja kuulee asianosaisia syyllisyyden selvittämiseksi. Kun syyllisyys on todettu, rikoksentekijälle annetaan tuomio. Jos tuomioistuin katsoo, ettei syytetty ole syyllinen, tämä vapautetaan.

Lisätietoa seuraavien linkkien kautta:

1 – Oikeuteni rikoksen uhrina
2 – Rikoksesta ilmoittaminen ja oikeuteni tutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana
3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin jälkeen
4 – Korvaukset
5 – Oikeuteni tukeen ja apuun

Päivitetty viimeksi: 04/02/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

Mitä tietoja rikoksen uhri saa viranomaisilta (esim. poliisilta tai syyttäjältä) jo ennen kuin rikosilmoitus on tehty?

Oikeusviranomaiset ja kaikki muut valtion viranomaiset, joiden kanssa uhri on tekemisissä, antavat tietoa uhrien tukipalveluista sosiaalityö- ja lastensuojeluvirastoissa (*Direcții Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului* – DGASPC) ja kyseisiä palveluja tarjoavista kansalaisjärjestöistä, joihin voi ottaa yhteyttä.

Tietoja voidaan antaa sekä suullisesti että lomakkeella, joka uhrin on allekirjoitettava. Siinä on ainakin tietoja antavan viranomaisen oikeudenkäyttöalueeseen kuuluvan uhrien tukipalvelun osoite ja luettelo sen vastuualueista.

Uhrin oikeuksista sekä saatavilla olevista tuki- ja suojelupalveluista saa tietoa ensimmäiseltä oikeusviranomaiselta, jonka puoleen uhri kääntyy, tai rikosuhripäivystyksestä.

Tietoa saa seuraavista asioista:

minkälaista tukea voi saada ja mistä, muun muassa perustietoa lääkäriin pääsemisestä, psykologisesta neuvonnasta ja hätämajoituksesta

rikostutkintaelin, jolle voi tehdä rikosilmoituksen

oikeus oikeusapuun ja viranomainen, johon voi ottaa yhteyttä sen saamiseksi

maksuttoman oikeusavun edellytykset ja menettely sen saamiseksi

uhrin oikeudet rikosoikeudellisessa menettelyssä (myös suojelutoimenpiteet, jos uhri on todistaja ja häntä uhkaillaan)

valtion maksamien korvausten edellytykset ja menettely niiden saamiseksi

oikeus käyttää sovittelijan palveluita

jos uhri asuu toisessa EU:n jäsenvaltiossa, tietoa siitä, miten rikosilmoitus tehdään tai miten valtiolta haetaan taloudellista korvausta kyseisessä jäsenvaltiossa, sekä siitä, miten Romanian oikeusviranomaiset voivat kuulla uhria ilman, että tämä on Romaniassa.

Tiedot annetaan kielellä, jota uhri ymmärtää. Lisäksi annetaan kaikki nämä tiedot sisältävä lomake, joka uhrin on allekirjoitettava. Kun uhri ottaa ensimmäisen kerran yhteyttä viranomaisiin, hänellä voi olla mukanaan itse valitsemansa henkilö.

Jos rikosilmoitus tehdään oikeusviranomaiselle, ilmoituksesta saa kirjallisen vastaanottoilmoituksen. Rikosilmoituksen voi tehdä kirjallisesti tai suullisesti. Uhri voi myös pyytää jotakuta toista tekemään rikosilmoituksen puolestaan, mutta tällöin kyseiselle henkilölle on annettava kirjallinen valtuutus. Kirjallinen valtuutus on allekirjoitettava, ja se liitetään asiaa koskeviin asiakirjoihin.

Rikoksen uhri (unionin kansalainen tai unionin ulkopuolisen maan kansalainen) ei asu maassa, jossa rikos tapahtui. Miten hänen oikeuksiaan suojellaan?

Jos ulkomaalainen joutuu rikoksen uhriksi Romaniassa, hänellä on kaikki samat oikeudet kuin rikoksen uhreiksi joutuneilla Romanian kansalaisilla.

Jos uhri ei osaa romaniaa, hänellä on oikeus saada maksutta avukseen tulkki, joka auttaa yhteydenpidossa viranomaisiin. Uhri voi siis tehdä rikosilmoituksen ja saada tiedot, joihin hänellä on rikosilmoituksen tehdessään oikeus, kielellä, jota hän ymmärtää.
Toisessa jäsenvaltiossa asuva henkilö voi tehdä rikosilmoituksen tai hakea taloudellista korvausta kyseisessä jäsenvaltiossa. Romanian oikeusviranomaiset voivat myös kuulla uhria ilman, että hän on Romaniassa.
Ihmiskaupan uhri voidaan majoittaa erityiseen suojatilaan. Uhri saa rikosoikeudellisen menettelyn aikana tietoa menettelystä ymmärtämällään kielellä; hän voi myös saada psykologista neuvontaa ja lääkinnällistä apua. Romanian viranomaiset pyrkivät parhaansa mukaan auttamaan uhria pääsemään kotimaahansa mahdollisimman pian ja tarjoavat turvallisen kuljetuksen Romanian rajalle.
Ulkomaalainen voi vaatia korvausta valtiolta, jos häneen kohdistunut rikos on murhayritys tai törkeä murhayritys (joista säädetään rikoslain 188 ja 189 §:ssä), ruumiinvamman aiheuttaminen (josta säädetään rikoslain 194 §:ssä), tahallinen rikos, joka aiheuttaa uhrille ruumiinvamman, ja lähisuhdeväkivalta (josta säädetään rikoslain 199 §:ssä), raiskaus, yhdyntä alaikäisen kanssa tai pakottaminen seksuaaliseen tekoon (joista säädetään rikoslain 218–220 §:ssä), ihmiskauppa tai lapsikauppa (joista säädetään rikoslain 210 ja 211 §:ssä), terrorismi tai muu tahallinen väkivaltarikos.
Uhrilla on myös oikeus maksuttomaan oikeusapuun, jos häneen on kohdistunut murhayritys, törkeä murhayritys, ruumiinvamman aiheuttaminen, ruumiinvamman aiheuttama tahallinen rikos, raiskaus, pakottaminen seksuaaliseen tekoon, yhdyntä alaikäisen kanssa tai alaikäisen seksuaalinen hyväksikäyttö. Myös murhan, törkeän murhan tai uhrin kuolemaan johtaneiden tahallisten rikosten vuoksi menehtyneen henkilön puolisolla, lapsilla ja muilla huollettavilla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun.

Mitä tietoja uhrille annetaan, jos hän tekee rikosilmoituksen?

Kun uhri tekee rikosilmoituksen, ilmoituksen kirjaava poliisi selittää, mitä tapahtuu seuraavaksi. Uhrille kerrotaan hänen oikeuksistaan ja palveluista, joita hän voi saada. Poliisin on laadittava kirjallinen pöytäkirja, jossa ilmoitetaan, mitä tietoja uhrille on annettu.
Tietoja annetaan seuraavista asioista:
uhrin oikeudet rikosoikeudellisessa menettelyssä
organisaatiot, joista uhri voi hakea apua, ja niiden tarjoamat palvelut
miten uhri voi saada suojelua
valtion maksamien korvausten edellytykset ja menettely niiden saamiseksi
maksuttoman oikeudellisen edustuksen edellytykset ja menettely sen saamiseksi
maksuttoman oikeusavun edellytykset ja menettely sen saamiseksi
oikeus käyttää sovittelijan palveluita
jos vastaaja on pidätetty tai hän on saanut vapausrangaistuksen, uhrin oikeus saada ilmoitus hänen vapauttamisestaan
jos uhri asuu toisessa jäsenvaltiossa, tietoa siitä, miten valtiolta voi hakea taloudellista korvausta kyseisessä jäsenvaltiossa, sekä siitä, miten Romanian oikeusviranomaiset voivat kuulla uhria ilman, että tämä on Romaniassa.
Myöhemmin menettelyn aikana uhri voi saada tietoja tutkinnan etenemisestä ja mikäli syyttäjä päättää olla viemättä asiaa oikeuteen, jäljennöksen tätä koskevasta päätöksestä. Tietojen saamiseksi uhrin on esitettävä tästä pyyntö asiaa käsittelevälle poliisille tai syyttäjälle ja ilmoitettava Romaniassa oleva osoite, sähköpostiosoite tai sähköisen viestipalvelun osoite, johon häneen voidaan ottaa yhteyttä.
Jos syyttäjä päättää viedä asian oikeuteen, uhri kutsutaan kuultavaksi tuomioistuimeen.
Jos uhria kuullaan tuomioistuimessa, hänelle ilmoitetaan myös hänen tähän liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa, joita ovat seuraavat:
oikeus käyttää asianajajan apua tai tarvittaessa saada maksuton oikeusavustaja
oikeus käyttää sovittelijan palveluja lain sallimissa tapauksissa
oikeus ehdottaa esitettäviä todisteita sekä esittää vastaväitteitä ja päätelmiä lain mukaisesti
oikeus saada tietoa menettelyn etenemisestä
oikeus tehdä tarvittaessa oikeudenkäyntiä edeltävä valitus (tiettyjen rikostyyppien kohdalla on toimitettava oikeudenkäyntiä edeltävä valitus, jotta asiaa rikoksentekijää vastaan voidaan ajaa eteenpäin). Oikeusviranomaiset selittävät tarvittaessa tätä asiaa tarkemmin. Oikeudenkäyntiä edeltävän valituksen tekemällä uhri pyytää jatkamaan rikosoikeudellista menettelyä rikoksentekijää vastaan. Oikeudenkäyntiä edeltävä valitus on eri asia kuin poliisille tai syyttäjälle tehty ilmoitus, jossa uhri ilmoittaa joutuneensa rikoksen kohteeksi.
oikeus osallistua menettelyyn asianomistajana
velvollisuus saapua paikalle oikeusviranomaisten kutsuessa
velvollisuus ilmoittaa osoitteenmuutoksesta
oikeus saada ilmoitus rikoksentekijän vapauttamisesta, jos rikoksentekijä on tuomittu vankeusrangaistukseen tai on tutkintavankeudessa.

Onko rikoksen uhrilla oikeus maksuttomiin käännös- ja tulkkauspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessa tai rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Kyllä. Uhrilla on oikeus käännös- ja tulkkauspalveluihin koko rikosoikeudellisen menettelyn ajan.

Miten viranomaiset huolehtivat siitä, että rikoksen uhri ymmärtää heitä ja he uhria (jos kyseessä on lapsi tai vammainen henkilö)?

Oikeusviranomainen voi määrätä, että lain mukaan suojelua tarvitsevia henkilöitä kuullaan psykologin tai muun uhrien neuvontaan erikoistuneen henkilön läsnä ollessa.
Uhreja, joilla on puhe- tai kuulovaurioita, kuullaan viittomakieltä osaavan henkilön läsnä ollessa. Tällaisessa tapauksessa viestinnän voi hoitaa myös kirjallisesti.

Rikoksen uhrien tukipalvelut

Uhreja arvioidaan yksilöllisesti, jotta he saavat asianmukaista tukea ja suojelua. Uhreja arvioivat uhrien tukipalvelut tai yksityiset sosiaalipalvelujen tarjoajat.
Tarvittaessa palveluissa tehdään yhteistyötä julkisten tai yksityisten terveydenhoitopalvelujen tarjoajien kanssa uhrin suostumuksella.
Sekä rikosten uhreille että heidän perheenjäsenilleen tarjottaviin tuki- ja suojelupalveluihin voi kuulua
tiedottamista rikoksen uhrin oikeuksista
psykologista neuvontaa sekä toissijaisen ja toistuvan uhriksi joutumisen riskiin tai pelottelun ja kostotoimenpiteiden riskiin liittyvää neuvontaa
rikoksesta johtuviin taloudellisiin ja käytännön kysymyksiin liittyvää neuvontaa
entiseen tai uuteen sosiaaliseen ympäristöön sopeutumista koskevia palveluita
henkistä ja sosiaalista tukea yhteiskuntaan sopeutumisessa
tietoa ja neuvontaa uhrin asemasta rikosoikeudellisissa menettelyissä, myös valmistautumista oikeudenkäyntiin
tarvittaessa uhrin ohjaamista muiden erikoispalvelujen, kuten lakisääteisten sosiaali-, terveydenhuolto-, työllisyys- tai koulutuspalvelujen tai muiden yleishyödyllisten palvelujen, piiriin.
Tuki- ja suojelupalveluja voidaan tarjota

päiväkeskuksissa, joissa annetaan pääosin tietoa, neuvontaa, henkistä ja sosiaalista tukea uudelleen yhteiskuntaan sopeutumista varten, psykologista, oikeudellista ja taloudellista neuvontaa sekä entiseen tai uuteen sosiaaliseen ympäristöön sopeutumista koskevia palveluita
majoituskeskuksissa, joissa tarjotaan asianmukaista väliaikaista majoitusta uhreille, jotka tarvitsevat turvallisen paikan toissijaisen ja toistuvan uhriksi joutumisen sekä pelottelun ja kostotoimien välittömän riskin vuoksi.
Lähisuhdeväkivallan tai ihmiskaupan uhreja voidaan majoittaa ensikoteihin, joissa he ja heidän hoidossaan olevat alaikäiset saavat tietyn ajan perhetukea, suojelua rikoksentekijältä, lääkärin hoitoa ja hoivapalveluita, ruokaa, majoituksen, psykologista neuvontaa ja oikeudellista apua maksutta.

Mitä kautta uhri voi saada tukea?

Jokaisessa sosiaalityö- ja lastensuojeluvirastossa (DGASPC) on rikosuhripäivystys.
Myös yksityiset sosiaalialan palveluntarjoajat voivat antaa uhreille tukea.
Lähisuhdeväkivallan uhri voi ottaa yhteyttä naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia käsittelevään kansalliseen virastoon (*Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) sekä sosiaalityö- ja lastensuojeluvirastoihin (DGASPC).
Alle 18-vuotias rikoksen uhri voi ottaa yhteyttä kansalliseen lastensuojelu- ja adoptioviranomaiseen (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție* – ANPDCA) sekä sosiaalityö- ja lastensuojeluvirastoihin (DGASPC).
Ihmiskaupan uhri voi ottaa yhteyttä sisäministeriön (Ministerul Afacerilor Interne – MAI) alaisuudessa toimivaan ihmiskaupan torjunnan kansalliseen virastoon (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane* – ANITP).
Romanian oikeusministeriö on vastuullinen avustava viranomainen menettelyssä, joka koskee taloudellista korvausta henkilöille, jotka ovat joutuneet tahallisten väkivaltarikosten uhreiksi muun jäsenvaltion kuin laillisen asuinvaltionsa alueella.
On myös olemassa useita kansalaisjärjestöjä, jotka antavat uhreille monenlaista tukea. Viranomainen, jonka puoleen uhri kääntyy, ohjaa tämän sopivaan kansalaisjärjestöön.

Ohjaako poliisi uhrin automaattisesti tukipalvelujen piiriin?

Kyllä, oikeusviranomaisten on ohjattava uhri tällaisten palvelujen piiriin.

Miten rikoksen uhrin yksityisyyttä suojellaan?

Rikoksen uhreille annetaan tietoa, tukea ja suojelua siten, että varmistetaan heidän henkilötietojensa ja kaikkien muiden uhrin yksityiselämää ja uhrin kohtaamia vaikeuksia koskevien tietojen luottamuksellisuus. Tukipalveluita annetaan nimettömänä, eikä niistä tarvitse tehdä sopimusta tuensaajien kanssa.
Rikosten uhreja koskevia tietoja säilytetään yksi vuosi. Tietoja voidaan käyttää uhrin tuki- ja suojelutoimiin, tai niitä voidaan antaa oikeusviranomaisille näiden pyynnöstä. Säilytetyt tiedot poistetaan vuoden kuluttua.
Jos uhri saa uhrien tuki- ja suojelupalveluja, hänen henkilötietojaan säilytetään koko sen ajan, jona niihin liittyviä toimenpiteitä toteutetaan, sekä kolme kuukautta toimenpiteiden päättymisen jälkeen.
Lähisuhdeväkivallan ja ihmiskaupan uhrien majoituskeskusten sijainnit ovat salaisia.
Jos oikeusviranomaiset katsovat, että uhrin yksityisyydensuoja tai ihmisarvo saattavat vaarantua uhrin antamien tietojen vuoksi tai muista syistä, ne voivat sekä rikostutkinnan että tuomioistuinkäsittelyn aikana toteuttaa joko oma-aloitteisesti tai uhrin pyynnöstä tiettyjä toimenpiteitä uhrin suojelun varmistamiseksi.
Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa
uhrin henkilöllisyyden salaaminen
uhrin kuulustelu/kuuleminen audiovisuaalisten apuvälineiden avulla siten, että uhrin ääni ja kuva vääristetään eikä uhrin tarvitse olla läsnä oikeudessa, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä
tuomioistuinkäsittelyn järjestäminen suljetuin ovin koko uhrin kuulemisen ajan.
Lisäksi tuomioistuin voi tuomioistuinkäsittelyn aikana kieltää sellaisten tekstien, piirrosten, valokuvien tai kuvien julkaisemisen, jotka saattavat paljastaa uhrin henkilöllisyyden.
Tuomioistuin voi myös päättää käsitellä asiaa suljetuin ovin, jos julkinen käsittely saattaisi vaikuttaa uhrin ihmisarvoon tai yksityisyydensuojaan.

Edellyttääkö tukipalvelujen saaminen rikosilmoituksen tekemistä?

Rikostutkinnasta vastaaville elimille ei tarvitse tehdä rikosilmoitusta rikoksen uhreille annettavan tiedon, tuen ja suojelun saamiseksi.

Uhrin henkilökohtainen suojelu, jos häntä uhkaa vaara

Millaista suojelua on saatavissa?

Uhrilla on sekä rikostutkinnan että tuomioistuinkäsittelyn aikana oikeus suojelutoimenpiteisiin, jos oikeusviranomaiset katsovat, että hän voi olla vaarassa.
On erittäin tärkeää tiedostaa, että jos oikeusviranomaiset katsovat uhrin olevan mahdollisesti vaarassa tämän antamien tietojen vuoksi tai muista syistä, ne voivat toteuttaa joko uhrin pyynnöstä tai oma-aloitteisesti tiettyjä toimenpiteitä uhrin suojelun varmistamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa
valvonta tai vartiointi uhrin kotona tai väliaikaisessa asunnossa
uhrin tai tämän perheenjäsenten saattaminen ja suojelu matkoilla
uhrin henkilöllisyyden salaaminen (henkilötiedot voidaan jättää pois asiakirjoista uhrin henkilöllisyyden suojaamiseksi pitämällä ne salaisina)
uhrin kuulustelu/kuuleminen audiovisuaalisten apuvälineiden avulla siten, että uhrin ääni ja kuva vääristetään eikä uhrin tarvitse olla läsnä, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä (tällä tavoin uhrin ei tarvitse saapua poliisin, syyttäjän tai tuomarin kuultavaksi eikä joutua samaan tilaan rikoksentekijän kanssa)
tuomioistuinkäsittelyn järjestäminen suljetuin ovin koko uhrin kuulemisen ajan.
Lisäksi tuomioistuin voi tuomioistuinkäsittelyn aikana kieltää sellaisten tekstien, piirrosten, valokuvien tai kuvien julkaisemisen, jotka saattavat paljastaa uhrin henkilöllisyyden.
Myös silloin, kun henkilö on todistajana rikosoikeudellisessa menettelyssä tai – vaikka hän ei olisi osallisena asiassa – antaa tietoja, jotka auttavat oikeusviranomaisia ratkaisemaan vakaviin rikoksiin liittyviä tapauksia tai estämään huomattavien vahinkojen syntymistä, hän voi pyytää tutkinnasta vastaavalta poliisilta tai syyttäjältä pääsyä todistajansuojeluohjelmaan. Tämä ohjelma sisältää useita toimenpiteitä, muun muassa seuraavat:
salainen henkilöllisyys, myös osallistuminen kuulemisiin siten, että ääni tai kuva muunnetaan erityismenetelmiä käyttämällä
poliisin suojelu kotona ja saattaminen, kun henkilö on kutsuttu ilmoittautumaan rikostutkintaa hoitavien elimien luo
muuttaminen toiselle paikkakunnalle
uusi henkilöllisyys, tarvittaessa myös ulkomuodon muuttaminen.
Erityiseen todistajansuojeluohjelmaan päästessään uhrilla on oikeus saada lisäapua muun muassa seuraavissa asioissa:
sopeutuminen erilaiseen sosiaaliseen ympäristöön
uuden ammattipätevyyden hankkiminen
uusi työpaikka
taloudellinen tuki uuden työpaikan saamiseen asti.
Tarvittaessa myös lähiomaiset (kuten lapset ja vanhemmat) voidaan ottaa mukaan todistajansuojeluohjelmaan.
Jos henkilö ei ole päässyt erityiseen todistajansuojeluohjelmaan rikostutkinnan aikana, siihen pääsyä voi hakea tuomioistuimelta.

Lisäsuojelua on saatavana rikoksen lajin mukaan.
Lähisuhdeväkivallan uhri voi pyytää poliisia poistamaan rikoksentekijän välittömästi yhteisestä kodista väliaikaisen suojelumääräyksen nojalla. Määräys pysyy voimassa, kunnes tuomioistuin antaa suojelumääräyksen. Vaihtoehtoisesti uhri voidaan majoittaa lähisuhdeväkivallan uhreille tarkoitettuun keskukseen. Tällaista majoitusta voi saada vain hätätapauksissa tai keskuksen johdon luvalla. Keskuksessa uhri saa majoituksen, suojelua, sairaanhoitoa, ruokaa, psykologista neuvontaa ja oikeudellista apua maksutta.
Ihmiskaupan uhri voidaan majoittaa uhrien suojelukeskukseen. Lain mukaan majoitusta saa enintään 90 päivän ajan, mutta tuomioistuin voi jatkaa oleskelun pituutta oikeudenkäynnin päättymiseen asti. Lapsikauppaa koskevat oikeusistunnot ovat yksityisiä. Tällaisissa tapauksissa alle 14-vuotiaita lapsia kuullaan lisäksi psykologin sekä sosiaalityö- ja lastensuojeluviraston edustajan läsnä ollessa.
Jos uhri katsoo olevansa vaarassa, hänen on ilmoitettava siitä poliisille, syyttäjälle tai tuomarille ja annettava asiasta mahdollisimman paljon tietoja.
Edellä mainitut toimenpiteet ovat toteutettavissa sekä rikostutkinta- että oikeudenkäyntivaiheessa.

Kuka suojelua antaa?

Suojelua saa Romanian poliisilta.

Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikoksentekijä aiheuttaa hänelle lisävahinkoa?

Toissijaisen uhriksi joutumisen välttämiseksi uhri arvioidaan mahdollisimman pian tunnistamisen jälkeen, jotta lausuntojen ja lääkärin, psykologin ja sosiaalituen arviointien määrä voidaan pitää mahdollisimman pienenä.
Uhrien tuesta vastaavat viranomaiset tai tukipalvelujen tarjoajat antavat uhrille neuvontaa pelottelun ja kostotoimenpiteiden riskeistä. Uhri voidaan majoittaa väliaikaisesti majoituskeskukseen pelottelun ja kostotoimenpiteiden riskin välttämiseksi.
Jos uhri on rikosoikeudenkäynnin päätyttyä yhä vaarassa, oikeusviranomaiset harkitsevat uhrin asettamista todistajansuojeluohjelmaan, ellei tämä jo ole sen piirissä.
Jos uhri on ollut ihmiskaupan, lähisuhdeväkivallan, järjestäytyneen rikollisuuden, terrorismin tai tiettyjen muiden rikoslajien uhri, hänet katsotaan haavoittuvassa asemassa olevaksi uhriksi ja hän saa vaarassa tai haavoittuvassa asemassa oleville todistajille lain nojalla annettavaa suojelua.

Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko hänelle aiheutua lisävahinkoa rikosoikeudenkäyntimenettelyn vuoksi (rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Kyllä, tilanne voidaan arvioida. Jos kyse on esimerkiksi tiettyjen rikoslajien (kuten lähisuhdeväkivallan, raiskauksen ja seksuaalisen väkivallan) uhrista, uhria kuulee vain samaa sukupuolta oleva henkilö, jos uhri niin pyytää.
Uhria kuulustellaan toisen kerran vain, jos se on rikosoikeudellisen menettelyn kannalta ehdottoman välttämätöntä, jotta vältetään lisävahingon aiheuttaminen uhrille.
Jotta vältetään toissijainen uhriksi joutuminen, joka johtuu oikeusviranomaisten toistuvista kuulusteluista, rikosoikeudellista menettelyä sääntelevässä lainsäädännössä edellytetään myös, että rikosilmoituksen tehnyttä, vahinkoa kärsinyttä osapuolta on kuultava välittömästi tai, jos tämä ei ole mahdollista, mahdollisimman pian rikosilmoituksen tekemisen jälkeen.
Rikosten uhreille varataan tuomioistuimessa erilliset odotushuoneet.

Millaista suojelua erittäin haavoittuvassa asemassa olevat uhrit voivat saada?

Jos uhri on haavoittuvassa asemassa, hän voi hyötyä edellä olevissa todistajansuojelua koskevissa vastauksissa esitetyistä suojelutoimenpiteistä.

Onko alaikäisillä uhreilla erityisiä oikeuksia?

Jos uhri on alaikäinen ja joutunut hyväksikäytön, väkivallan, pahoinpitelyn, laiminlyönnin tai kaltoinkohtelun uhriksi, rikoksesta voi ilmoittaa poliisille kuka tahansa, myös uhri itse.
Alaikäisiä pidetään lähtökohtaisesti haavoittuvassa asemassa olevina uhreina. Viranomaisten on kerrottava heille suojelutoimenpiteistä, joita he voivat saada.
Sosiaalityö- ja lastensuojeluviraston erikoisosastot, jotka ovat vastuussa hyväksikäyttöä, laiminlyöntiä, ihmiskauppaa, muuttoliikettä ja palauttamista koskevien tapausten hoitamisesta, arvioivat alaikäiset väkivallan uhrit ja antavat tukea ja suojelua lain nojalla.
Alaikäiset voivat saada apua kansalliselta lastensuojelu- ja adoptioviranomaiselta.
Hyväksikäytetty, laiminlyöty tai mitä tahansa väkivallan muotoa kokenut lapsi voidaan sijoittaa hätätoimenpiteenä väliaikaisesti toiseen perheeseen, sijaisvanhemmalle tai erityiseen keskukseen.
Jos alle 14-vuotias kutsutaan rikostutkinnasta vastaavien elinten kuulusteltavaksi, vanhempien tai holhoojien on oltava läsnä. Jos myös vanhemmat tai holhoojat ovat osallisia rikosoikeudellisessa menettelyssä tai jos uhrin lausuntoon vaikuttaminen saattaa olla heidän etujensa mukaista, uhria kuullaan jonkun sukulaisen tai poliisin, syyttäjän tai tuomarin nimittämän muun henkilön läsnä ollessa.
Lisäksi oikeusviranomaiset voivat päättää, että uhrin apuna kuulusteluissa on psykologi. Tähän voi pyytää oikeusviranomaisten apua.
Kuulustelu on nauhoitettava. Jos se ei ole mahdollista, se on ilmoitettava perusteluineen uhrin lausunnossa.
Uhrilla on oikeus siihen, että häntä kuulustelee sama henkilö tähän erityisesti suunnitelluissa tai mukautetuissa tiloissa, jos se on mahdollista.
Tiettyjä rikoslajeja tutkittaessa kuulustelijana voi toimia uhrin kanssa samaa sukupuolta oleva henkilö. Kuulusteluissa voi myös olla läsnä uhrin valitsema henkilö.
Uhrilla on oikeus asianajajaan oikeudenkäynnin aikana. Jos uhrilla ei ole asianajajaa, tuomioistuin auttaa löytämään asianajajan. Jos uhrin perhe ei pysty maksamaan asianajopalkkiota, uhrilla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun.
Ihmiskapparikoksia koskevissa tapauksissa alle 14-vuotiaita lapsia kuullaan ainakin yhden vanhemman tai muun laillisen edustajan läsnä ollessa.
Kuulemiseen on kutsuttava myös psykologi sekä sosiaalityö- ja lastensuojeluviraston edustaja.

Jos rikos johtaa uhrin kuolemaan, mitä oikeuksia perheenjäsenillä on?

Tässä tapauksessa perheenjäsen on rikoksen uhri, ja hänellä on oikeus kaikkiin edellä mainittuihin tuki- ja suojelupalveluihin. Niitä ovat muun muassa tieto, psykologinen ja oikeudellinen neuvonta sekä ohjaaminen terveydenhuoltopalveluihin ja palveluihin, jotka koskevat sopeutumista entiseen tai uuteen sosiaaliseen ympäristöön.
Rikoslain 188 ja 189 §:ssä tarkoitetun murhan ja törkeän murhan sekä kuolemaan johtaneen tahallisen rikoksen uhrina kuolleen henkilön puolisolla, lapsilla ja huollettavilla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun ja valtion maksamaan taloudelliseen korvaukseen.
Maksutonta oikeusapua voivat saada myös muiden rikoslajien uhrit, jos uhrin kuukausitulot perheenjäsentä kohden eivät ylitä vähimmäisbruttopalkkaa, jonka hallitus on määrittänyt sille vuodelle, jona maksutonta oikeusapua koskeva hakemus tehdään.

Mitkä ovat rikoksen uhrin perheenjäsenten oikeudet?

Ks. edellä.

Voiko rikoksen uhri osallistua sovitteluun? Millä ehdoin? Onko rikoksen uhri turvassa sovittelun aikana?

Sovittelu on mahdollinen rikoslaissa lieviksi katsotuissa rikoksissa. Menettelyä voidaan käyttää vain, jos sekä uhri että rikoksen tekijä suostuvat osallistumaan siihen. Sovittelumenettelyn aikana uhri kutsutaan useisiin tapaamisiin rikoksentekijän kanssa, jotta voidaan selvittää, onko sovinto mahdollinen. Tapaamisissa on mukana henkilö, jota kutsutaan sovittelijaksi. Jos menettely päättyy sovintoon, uhri peruuttaa kanteensa rikoksentekijää vastaan ja asian käsittely lopetetaan. Jos menettely ei onnistu, rikosoikeudellinen menettely jatkuu ikään kuin sovittelua ei olisi aloitettukaan.

Missä rikoksen uhrin oikeuksia koskeva laki on saatavilla?

Laki 135/2010 (rikosprosessilaki), sellaisena kuin se on muutettuna (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)

Laki 678/2001 ihmiskaupan ehkäisystä ja torjunnasta, sellaisena kuin se on muutettuna (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)

Hallituksen päätös 1216/2001 ihmiskaupan ehkäisyä ja torjuntaa koskevan kansallisen toimintasuunnitelman hyväksymisestä (*Hotărârea de Guvern nr. 1216 /2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)

Laki 211/2004 toimenpiteistä rikoksen uhrien suojelemiseksi, sellaisena kuin se on muutettuna (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)

Hallituksen päätös 1238, annettu 10. lokakuuta 2007, ihmiskaupan uhrien erityisiä tukipalveluja koskevien kansallisten standardien hyväksymisestä (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)

Laki nro 217/2003 lähisuhdeväkivallan ehkäisemisestä, sellaisena kuin se on muutettuna (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)

Laki 272/2004 lapsen oikeuksien edistämisestä ja suojelemisesta, sellaisena kuin se on muutettuna (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)

Laki 682/2002 todistajien suojelusta, sellaisena kuin se on muutettuna (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)

Laki 192/2006 sovittelusta ja sovittelijan ammatin järjestämisestä, sellaisena kuin se on muutettuna (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Päivitetty viimeksi: 04/02/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten rikoksesta ilmoitetaan?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, voit ilmoittaa siitä poliisille (tai syyttäjälle) suullisesti tai kirjallisesti. Voit myös pyytää jotakuta toista ilmoittamaan rikoksesta puolestasi, mutta tällöin sinun on annettava kyseiselle henkilölle kirjallinen valtuutus. Kirjallinen ja allekirjoitettu valtuutus liitetään asiaa koskeviin asiakirjoihin. Ilmoituksen voi tehdä puolestasi myös puoliso tai aikuinen lapsi. Alaikäisen henkilön puolesta ilmoituksen voi tehdä lakimääräinen edustaja tai se voidaan tehdä tämän suostumuksella.

Suullisen rikosilmoituksen tekemistä varten on mentävä poliisiasemalle. Rikosilmoituksen vastaan ottava poliisi kirjaa ilmoituksen ja pyytää allekirjoittamaan sen. Myös kirjalliset rikosilmoitukset on allekirjoitettava.

Rikosilmoituksessa on ilmoitettava nimi, ammatti ja kotiosoite sekä annettava yksityiskohtainen kuvaus tapahtumista. Jos tunnet rikoksentekijän, sinun on annettava kaikki hallussasi olevat tiedot hänestä sekä tapaukseen liittyvä mahdollinen todistusaineisto. Rikostutkinnan aikana voi myös antaa asiaa koskevia lisätietoja.

Jos et osaa romaniaa, voit tehdä rikosilmoituksen jollain osaamallasi kielellä, ja oikeusviranomainen kääntättää sen. Tällöin voit pyytää, että mahdollisesti saamasi haaste laaditaan jollain osaamallasi kielellä.

Jos olet perheväkivallan uhri, voit pyytää poliisia antamaan väliaikaisen suojelumääräyksen tai tuomioistuinta antamaan suojelumääräyksen. Tätä varten on täytettävä vakiohakemus, joka toimitetaan kotipaikkasi alueellisesta tuomioistuimesta (*judecătorie*). Hakemuksen voi esittää henkilökohtaisesti tai suostumuksellasi perheväkivaltatapauksia hoitava sosiaaliapuviranomaista edustava henkilö, syyttäjä tai poliisi.

Miten saan tietää, millä tavoin asia etenee?

Rikosilmoituksesi perusteella poliisi siirtää asian syyttäjälle, joka antaa sille asianumeron.

Tehtyäsi rikosilmoituksen voit tarkistaa asian etenemisen tekemällä tätä koskevan kirjallisen pyynnön, joka sisältää Romaniassa olevan osoitteen tai sähköpostiosoitteen tai sähköisen viestipalvelun osoitteen, johon viranomaiset voivat lähettää tiedot.

Jos syyttäjä päättää viedä asian tuomioistuimeen, sinulla on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon tuomioistuimen tiloissa tuomioistuinkäsittelyn aikana Lisäksi sinut kutsutaan saapumaan oikeuteen.

Voinko saada oikeusapua (tutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Jos olet asianomistaja, sinulla on oikeus saada oikeudellista apua tai edustaja.

a) Sinulla on oikeus saada koko rikosasian käsittelyn ajan apua valitsemaltasi oikeudelliselta avustajalta, jonka palkkion sinä maksat. Jos rikoksentekijä tuomitaan, voit periä oikeudellisesta avustajasta sinulle aiheutuneet kulut rikoksentekijältä.

b) Voit käyttää halutessasi edustajaa koko rikosasian käsittelyn ajan, paitsi jos läsnäolosi on pakollista tai syyttäjä, tuomari tai tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi (esimerkiksi kuulemista varten).

c) Tietyissä tapauksissa oikeusapua voidaan rikosoikeudenkäynneissä antaa maksutta:

jos syyttäjä tai tuomari katsoo, ettet pysty itse hoitamaan puolustustasi, eikä sinulla ole palkattua oikeudellista avustajaa

jos olet alaikäinen etkä ole vielä saanut täyttä oikeustoimikelpoisuutta (avioliiton tai tuomioistuimen päätöksen perusteella)

pyynnöstä, jos olet joutunut seuraavien rikosten uhriksi: murhan yritys tai törkeä murhan yritys, ruumiinvamma, uhrin ruumiinvamman aiheuttavat tahalliset rikokset (ruumiinvamma määritellään rikoslaissa), raiskaus, seksuaalinen väkivalta, yhdyntä alaikäisen kanssa tai alaikäisen seksuaalinen hyväksikäyttö

jos olet murhan, törkeän murhan tai muun tahallisen rikoksen uhrina kuolleen henkilön puoliso, lapsi tai huollettavana ollut henkilö

pyynnöstä, jos olet muiden kuin edellä mainittujen rikosten uhri ja jos kuukausitulosi perheenjäsentä kohden eivät ylitä kansallista vähimmäiskuukausipalkkaa. Hakemus maksuttomasta oikeusavusta on jätettävä siihen alioikeuteen (*tribunal*), jonka lainkäyttöalueella asut.

Tällöin oikeusapu on ilmaista ainoastaan, jos olet ilmoittanut poliisille tai syyttäjälle rikoksesta 60 päivän aikana sen tekemisestä tai tapauksen mukaan ajankohdasta, jona olet saanut tietää siitä. Jos ilmoittaminen ei ole ollut mahdollista, 60 päivän määräaika alkaa kulua päivästä, jolloin se on tullut mahdolliseksi.

Jos haluat saada maksutonta oikeusapua, sinun on jätettävä sitä koskeva hakemus syyttäjälle tai tuomioistuimelle, joka hoitaa tarvittavat järjestelyt. Maksutonta oikeusapua saa oikeudenkäynnin päättymiseen asti.

Voinko vaatia (tutkintaan/oikeudenkäyntiin osallistumisesta aiheutuvien) kulujen korvaamista? Millä ehdoin?

Voit vaatia oikeudenkäyntikulujesi korvaamista. Tuomioistuin päättää, mikä osa kuluistasi on korvattava ja kuka ne maksaa.

Jos osallistut menettelyyn asianomistajana tai siviilikannetta ajavana asianosaisena (jos siviilikanteesi otetaan käsiteltäväksi) ja vastaaja tuomitaan syylliseksi, hänet määrätään korvaamaan oikeudenkäyntikulusi (vaikka hänelle ei tietyistä syistä määrättäisi rangaistusta).

Voinko valittaa, jos juttuani ei käsitellä oikeudessa?

Jos syyttäjä päättää lopettaa asian käsittelyn ilman oikeudenkäyntiä, voit hakea muutosta 20 päivän kuluessa siitä, kun sait tiedon päätöksestä. Muutoksenhaku on tehtävä ylemmän oikeusasteen syyttäjälle.
Jos muutoksenhaku hylätään, uuden muutoksenhaun voi tehdä muutosta esitutkinnasta vastaavalta tuomarilta toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin?

Voit osallistua rikosoikeudenkäyntiin

asianomistajana

Jos olet kärsinyt vahinkoa rikoksen vuoksi, voit osallistua oikeudenkäyntiin asianomistajana ja sinulla on joukko jäljempänä tarkemmin esitettäviä menettelyllisiä oikeuksia.

todistajana

Jos et halua osallistua rikosoikeudenkäyntiin asianomistajana, sinun on ilmoitettava tästä asiaa käsittelevälle oikeuselimelle, joka voi silti kutsua sinut kuultavaksi todistajana, jos se katsoo tämän tarpeelliseksi. Jos sinut kutsutaan todistajaksi, sinun on saavuttava oikeuteen ja kerrottava kaikki, mitä tapauksesta tiedät.

siviilikannetta ajavana asianosaisena

Jos haluat vaatia korvausta rikoksen aiheuttamista vahingoista, sinun on nostettava siviilikanne, jolloin sinusta tulee rikosoikeudenkäynnissä siviilikannetta ajava asianosainen.
Tuomioistuinkäsittelyt ovat yleensä julkisia, ja voit olla niissä läsnä siitä riippumatta, missä asemassa osallistut oikeudenkäyntiin. Tuomioistuin voi kuitenkin päättää suorittaa käsittelyn suljetuin ovin, jos tähän päätökseen on riittävät perusteet. Siinä tapauksessa voit osallistua käsittelyyn vain, jos olet asianomistaja tai siviilikannetta ajava asianomainen.
Läsnäolosi oikeussalissa on pakollista vain, jos sinut on kutsuttu kuultavaksi (esimerkiksi todistajana).

Mikä on virallinen asemani oikeusjärjestelmässä? Olenko tai voinko päättää olla esimerkiksi uhri, todistaja, siviilikannetta ajava asianosainen tai syytettä ajava asianomistaja?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, sinulla voi olla oikeusjärjestelmässä jokin seuraavista rooleista:

Asianomistaja

Jos olet kärsinyt vahinkoa rikoksen vuoksi, voit osallistua oikeudenkäyntiin asianomistajana ja sinulla on joukko jäljempänä tarkemmin esitettäviä menettelyllisiä oikeuksia.

Siviilikannetta ajava asianosainen

Jos haluat vaatia korvausta rikoksen aiheuttamista vahingoista, voit nostaa siviilikanteen, jolloin sinusta tulee rikosoikeudenkäynnissä siviilikannetta ajava asianosainen.

Todistaja

Jos et halua osallistua rikosoikeudenkäyntiin asianomistajana, sinun on ilmoitettava tästä asiaa käsittelevälle oikeuselimelle, joka voi silti kutsua sinut kuultavaksi todistajana, jos se katsoo tämän tarpeelliseksi. Tässä tapauksessa sinut kutsutaan kuultavaksi ja sinua pyydetään antamaan tarkkoja tietoja tapahtuneesta. Kuultavaksi saapuminen on pakollista, jos sinut on kutsuttu oikeuteen tätä varten.

Mitkä ovat oikeuteni ja velvollisuuteni todistajana?

Jos osallistut rikosoikeudenkäyntiin *asianomistajana / siviilikannetta ajavana asianosaisena*, sinulla on useita menettelyllisiä oikeuksia:

Esitutkinnan aikana

Sinulla on oikeus vaatia korvausta rikoksen aiheuttamista vahingoista. Tätä varten sinusta on tultava rikosoikeudenkäynnissä siviilikannetta ajava asianosainen tai nostettava erillinen siviilikanne. Sinusta voi tulla siviilikannetta ajava asianosainen milloin tahansa esitutkinnan aikana.
Tätä varten sinun täytyy joko pyytää sitä suullisesti poliisilta tai syyttäjältä tai jättää asiaa koskeva kirjallinen hakemus poliisille tai asiaa käsittelevälle syyttäjälle. Hakemuksessa on täsmennettävä, mitä korvauksia vaadit, ja esitettävä niiden perustelut ja asiaan liittyvät todisteet.
Syyttäjä tai poliisi ilmoittaa sinulle ensimmäisessä kuulemisessa, voitko osallistua oikeudelliseen menettelyyn siviilikannetta ajavana asianosaisena.
Sinulla on oikeus vaatia oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Tuomioistuin päättää, mikä osa kuluistasi on korvattava ja kuka ne maksaa.
Jos osallistut menettelyyn asianomistajana tai siviilikannetta ajavana asianosaisena (jos siviilikanteesi otetaan käsiteltäväksi) ja vastaaja tuomitaan syylliseksi, hänet määrätään korvaamaan oikeudenkäyntikulusi (vaikka hänelle ei tietyistä syystä määrättäisi rangaistusta).
Sinulla on oikeus saada tietoja tutkinnan etenemisestä ja, mikäli syyttäjä päättää olla viemättä asiaa oikeuteen, jäljennös tätä koskevasta päätöksestä. Tätä varten sinun esitettävä pyyntö asiaa käsittelevälle poliisille tai syyttäjälle ja ilmoitettava Romaniassa oleva osoite, sähköpostiosoite tai sähköisen viestipalvelun osoite, johon tiedot voidaan lähettää. Jos syyttäjä päättää viedä asian oikeuteen, sinut kutsutaan tuomioistuimeen.
Sinulla on oikeus käännös- ja tulkkauspalveluihin, jos et osaa romaniaa. Jos et osaa romaniaa, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkiin koko rikosasian käsittelyn ajan.
Voit käyttää apunasi asianajajaa koko rikosasian käsittelyn ajan. Tietyissä tapauksissa (esimerkiksi jos syyttäjä katsoo, ettet pysty itse hoitamaan puolustustasi, tai olet alaikäinen etkä vielä täysin oikeustoimikelpoinen, jos olet joutunut tiettyjen rikosten uhriksi tai jos tulosi eivät ylitä tiettyä rajaa – ks. edellisen kysymyksen vastaus) sinulla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun.
Sinulla on oikeus käyttää edustajaa koko rikosasian käsittelyn ajan, paitsi jos läsnäolosi on pakollista tai syyttäjä, tuomari tai tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi (esimerkiksi kuulemista varten).
Sinulla tai avustajallasi on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon. Asiakirjoihisi tutustumista varten on kuitenkin olemassa erityisiä sääntöjä, jotka syyttäjänviraston kirjaamo ilmoittaa sinulle.
Sinulla on oikeus saada asiaa käsittelevältä poliisilta tai syyttäjältä kutsu tulla kuulusteltavaksi. Voit pyytää, että mukaasi kuulusteluun tulee mahdollinen oikeudellinen avustajasi ja valitsemasi henkilö, jonka läsnäolon kuulustelussa katsot hyödylliseksi. Oikeuselin voi hylätä pyyntösi vain perustelluista syistä.
Jos ilmoitat rikoksen, joka on tehty sinua vastaan, oikeuselimen on kuultava sinua välittömästi. Jos tämä ei ole mahdollista, sinua olisi kuultava mahdollisimman pian rikosilmoituksen tekemisen jälkeen.
Jos olet joutunut lähisuhdeväkivallan, raiskauksen tai muun tyyppisen seksuaalisen väkivallan, alaikäisen kaltoinkohtelun, häirinnän, seksuaalisen häirinnän tai muun sellaisen rikoksen uhriksi, jonka vuoksi sinun on suojeltava yksityisyyttäsi, voit pyytää, että sinua kuulustelee henkilö, joka on samaa sukupuolta kuin sinä. Oikeuselin voi hylätä pyyntösi vain perustelluista syistä.
Sinulla on oikeus esittää todisteita ja muita asian ratkaisemiseen liittyviä väitteitä. Voit tehdä tämän kuulustelun yhteydessä tai erillisellä hakemuksella, joka jätetään asiaasi käsittelevälle oikeuselimelle.
Jos rikoksentekijä on ollut tutkintavankeudessa ja vapautetaan, sinulla on oikeus saada tietää hänen vapauttamisestaan. Ensimmäisessä kuulemisessa sinulle kerrotaan tästä oikeudesta ja sinulta kysytään, haluatko saada ilmoituksen rikoksentekijän vapauttamisesta.
Voit hakea muutosta asiaasi liittyviin oikeustoimiin. Muutosta on haettava asian syyttäjältä, jos oikeustoimen on toteuttanut poliisi, tai ylemmän oikeusasteen syyttäjältä, jos sen on toteuttanut asiaasi käsittelevä syyttäjä.

Jos haet muutosta syyttäjän päätökseen lopettaa rikosasian käsittely ja valituksesi hylätään, voit hakea muutosta tähän päätökseen esitutkinnasta vastaavalta tuomarilta.

Oikeudenkäynnin aikana

Sinulla on oikeus vaatia korvausta rikoksen aiheuttamista vahingoista. Tätä varten sinusta on tultava rikosoikeudenkäynnissä siviilikannetta ajava asianosainen tai nostettava erillinen siviilikanne.

Jos olet osallistunut esitutkintaan siviilikannetta ajavana asianosaisena, voit säilyttää saman aseman oikeudenkäynnissä.

Jos et ole osallistunut esitutkintaan siviilikannetta ajavana asianosaisena, sinusta voi silti ennen tuomioistuinkäsittelyn aloittamista tulla oikeudenkäynnissä siviilikannetta ajava asianosainen. Sinulle ilmoitetaan tästä, kun sinut kutsutaan ensimmäiseen tuomioistuinkäsittelyyn.

Voit pyytää saada osallistua oikeudenkäyntiin siviilikannetta ajavana asianosaisena suullisesti tuomioistuimessa tai kirjallisella hakemuksella. Hakemuksessa on täsmennettävä, mitä korvauksia vaadit, ja esitettävä niiden perustelut ja asiaan liittyvät todisteet.

Sinulla on oikeus vaatia oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Tuomioistuin päättää, mikä osa kuluistasi on korvattava ja kuka ne maksaa.

Jos osallistut menettelyyn asianomistajana tai siviilikannetta ajavana asianosaisena (jos siviilikanteesi otetaan käsiteltäväksi) ja vastaaja tuomitaan syylliseksi, hänet määrätään korvaamaan oikeudenkäyntikulusi (vaikka hänelle ei tietyistä syystä määrättäisi rangaistusta).

Sinulla on oikeus käännös- ja tulkkauspalveluihin, jos et osaa romaniaa. Jos et osaa romaniaa, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkiin koko rikosasian käsittelyn ajan.

Voit käyttää apunasi asianajajaa koko rikosasian käsittelyn ajan. Tietyissä tapauksissa (esimerkiksi jos syyttäjä katsoo, ettet pysty itse hoitamaan puolustustasi, tai olet alaikäinen etkä vielä täysin oikeustoimikelpoinen, jos olet joutunut tiettyjen rikosten uhriksi tai jos tulosi eivät ylitä tiettyä rajaa – ks. edellisen kysymyksen vastaus) sinulla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun.

Sinulla on oikeus käyttää edustajaa koko rikosasian käsittelyn ajan, paitsi jos läsnäolosi on pakollista tai syyttäjä, tuomari tai tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi (esimerkiksi kuulemista varten).

Sinulla tai avustajallasi on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon. Asiakirjoihisi tutustumista varten on kuitenkin olemassa erityisiä sääntöjä, jotka tuomioistuimen kirjaamo ilmoittaa sinulle.

Sinulla on oikeus tulla kuulluksi tuomioistuinkäsittelyssä. Tuomioistuin kutsuu sinut saapumaan käsittelyyn, ja sinulta kysytään rikokseen liittyviä kysymyksiä. Sinua pyydetään myös kertomaan kaiken muistamasi tapahtuneesta.

Sinulla on oikeus esittää kysymyksiä vastaajalle, todistajalle ja asiantuntijoille, kun heitä kuullaan.

Sinulla on oikeus esittää vastaväitteitä ja päätelmiä asiaan liittyvistä rikosoikeudellisista seikoista.

Sinulla on oikeus esittää todisteita ja muita asian ratkaisemiseen liittyviä väitteitä.

Jos rikoksentekijä on ollut tutkintavankeudessa tai tuomittu rangaistukseen, sinulla on oikeus saada tietää hänen vapauttamisestaan. Jos et ole pyytänyt saada ilmoitusta rikoksentekijän vapauttamisesta esitutkinnan ensimmäisessä kuulustelussa, jossa tästä oikeudesta kerrottiin, voit pyytää sitä vielä oikeudenkäynnin aikana joko suullisesti tuomioistuimessa tai kirjallisesti.

Kun tuomio on annettu, se annetaan tiedoksi ja siihen on oikeus hakea muutosta (apel).

Rikosoikeudellisen menettelyn asianomistajalla, siviilikannetta ajavalla asianosaisella tai todistajalla on myös useita velvollisuuksia, jotka johtuvat oikeuselinten tarpeesta selvittää totuus asiassa ja asettaa rikoksentekijä vastuuseen.

Velvollisuus saapua poliisin, syyttäjän tai tuomarin kuultavaksi aina kun kutsuttaessa esiintymään todistajana.

Velvollisuus kertoa kaikki tiedot tutkittavista tapahtumista. On syytä ottaa huomioon, että oikeuselimille annetuista harhaanjohtavista tiedoista voidaan asettaa syytteeseen ja tuomita perättömästä lausumasta. Jos olet vastaajan puoliso tai lähisukulainen, voit kieltäytyä antamasta lausumia. Voit myös kieltäytyä vastaamasta kysymyksiin, jotka liittyvät sinulle uskottuun ammattisalaisuuteen.

Velvollisuus ilmoittaa oikeuselimille mahdollinen osoitteenmuutos, jotta ne voivat lähettää kutsuja ja mahdollisia ilmoituksia menettelystä.

Velvollisuus käyttäytyä asiallisesti ja osoittaa kunnioitusta tuomioistuinkäsittelylle. Muussa tapauksessa tuomioistuin voi määrätä poistettavaksi oikeussalista.

Sekä esitutkinnan että tuomioistuinkäsittelyn aikana sinulla on oikeus suojelutoimenpiteisiin, jos oikeuselimet katsovat, että saatat olla vaarassa tai jos olet joutunut sellaisten rikosten uhriksi, jotka saattavat vaikuttaa yksityisyydensuojaasi tai ihmisarvoosi.

On erittäin tärkeää tietää, että jos oikeuselimet katsovat, että saatat olla vaarassa tai yksityisyydensuojasi tai ihmisarvosi saattavat vaarantua antamiesi tietojen vuoksi tai muista syistä, ne voivat toteuttaa joko pyynnöstäsi tai oma-aloitteisesti tiettyjä toimenpiteitä suojelusi varmistamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa seuraavat:

valvonta tai vartiointi kotona tai väliaikaisessa asunnossa

poliisisaattue ja suojelu sinun tai perheenjäseniesi siirtymisten yhteydessä

henkilöllisyystietojen salaaminen

kuuleminen audiovisuaalisten apuvälineiden avulla siten, ettei sinun tarvitse olla läsnä oikeudessa, ja äänen ja kuvan vääristäminen, jos muut toimenpiteet eivät riitä

tuomioistuinkäsittelyn järjestäminen suljetuin ovin kuulemisen aikana.

Tuomari voi päättää pitää käsittelyn suljetuin ovin, jos tämä katsotaan tarpeelliseksi, jotta sinua voidaan suojella tuomioistuinkäsittelyn ajan. Voit myös itse pyytää tuomaria julistamaan käsittelyn suljetuksi.

Lisäksi tuomioistuin voi tuomioistuinkäsittelyn aikana kieltää sellaisten tekstien, piirrosten tai kuvien julkaisemisen, jotka saattavat paljastaa henkilöllisyyden.

Todistajalla on oikeus myös muihin erityisiin todistajansuojelutoimenpiteisiin. Jos katsot olevasi vaarassa, sinun on ilmoitettava tästä poliisille, syyttäjälle tai tuomarille ja annettava mahdollisimman paljon asiaa koskevia tietoja.

Voinko antaa oikeudenkäynnissä lausunnon tai esittää todisteita? Millä ehdoin?

Kyllä. Jos olet päättänyt osallistua oikeudenkäyntiin, sekä syyttäjä/poliisi että tuomari voivat kuulla sinua asianomistajana / siviilikannetta ajavana asianosaisena.

Syyttäjä tai poliisi kutsuu sinut kuulusteltavaksi poliisin/syyttäjän toimitiloihin, ja oikeudenkäynnin aikana sinut kutsutaan kuultavaksi tuomioistuinkäsittelyssä.

Mitä tietoja saan oikeudenkäynnin aikana?

Esitutkinnan aikana voit saada tietoja asian etenemisestä ja jäljennöksen syyttäjän päätöksestä, joka koskee asian viemistä oikeuteen. Tätä varten sinun esitettävä pyyntö asiaa käsittelevälle poliisille tai syyttäjälle ja ilmoitettava Romaniassa oleva osoite, sähköpostiosoite tai sähköisen viestipalvelun osoite, johon tiedot voidaan lähettää.

Oikeudenkäynnin aikana sinut kutsutaan ensimmäiseen käsittelyyn ja sinulle ilmoitetaan, että voit osallistua menettelyyn siviilikannetta ajavana asianosaisena. Seuraaviin käsittelyihin ei lähetetä kutsuja. Osallistumalla tuomioistuinkäsittelyihin tai tutustumalla asiakirjoihin saa tietoa asian etenemisestä ja seuraavien käsittelyjen ajankohdista. Saat kuitenkin kutsun aina, kun sinua on kuultava.

Kun tuomio on annettu, siitä toimitetaan jäljennös.

Jos et osaa romaniaa, tuomiopöytäkirja (selonteko tuomioistuimen tuomiosta ilman laajoja perusteluja) toimitetaan kielellä, jota ymmärrät. Perustelut toimitetaan romaniaksi, ja saatavilla olevia tulkkauspalveluja voi käyttää niiden kääntämiseen.

Onko minulla mahdollisuus tutustua tuomioistuimen asiakirja-aineistoon?

Kyllä, sinulla tai asianajajallasi on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon. Tätä varten on mentävä syyttäjänviraston tai tuomioistuimen kirjaamoon, jossa asiakirjoja säilytetään, ja tehtävä tätä koskeva hakemus.

Asiakirjoin tutustumista varten on kuitenkin olemassa erityisiä sääntöjä, jotka kirjaamo ilmoittaa sinulle.

Sinulla on oikeus saada tietoja todistajansuojeluohjelmaan hyväksymistä koskevista edellytyksistä ja menettelystä.

Päivitetty viimeksi: 04/02/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voiko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?

Tuomioistuin antaa oikeudenkäynnin lopuksi päätöksen (tuomion), jonka tuloksena voi olla vastaajan tuomitseminen tai vapauttaminen, tuomion täytäntöönpanosta luopuminen, täytäntöönpanon lykkääminen tai rikosoikeudenkäynnin lopettaminen. Tuomio julistetaan julkisessa istunnossa. Jos osallistut oikeudenkäyntiin uhrina ja/tai siviilikanteen nostaneena asianomaisena, tuomioistuimen päätöksestä lähetetään jäljennös postitse.

Jos et ole tyytyväinen tuomioistuimen päätökseen, voit hakea siihen muutosta. Muutoksenhaun voi tehdä ainoastaan, jos on osallistunut oikeudenkäyntiin uhrina tai siviilikanteen nostaneena asianosaisena.

Myös todistaja voi hakea muutosta oikeuskuluihin ja korvauksiin, joihin hänellä on oikeus.

Jos olet uhri tai siviilikanteen asianosainen, muutoksenhaku on tehtävä 10 päivän kuluessa päätöstä koskevien pöytäkirjojen jäljennöksen toimittamisesta.

Jos olet todistaja, muutoksenhaun voi tehdä heti kun päätös oikeuskuluista ja korvauksista on annettu, ja se on tehtävä viimeistään 10 päivän kuluttua siitä kun asia on ratkaistu tuomiolla tai tapauksen mukaan siitä kun oikeuskuluista tai korvauksista annettu tuomio on toimitettu tiedoksi.

Muutoksenhaku on tehtävä kirjallisesti ja allekirjoitettava. Se toimitetaan samaan tuomioistuimeen, jonka antamaan päätökseen muutosta haetaan.

Otettuaan muutoksenhaun vastaan tuomioistuin lähettää sen ylempään oikeusasteeseen, joka on toimivaltainen ratkaisemaan sen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös sisältää tiedot muutoksenhausta ja siihen liittyvistä määräajoista.

Mitkä ovat uhrin oikeudet tuomion antamisen jälkeen?

Rikosoikeudelliset päätökset pannaan täytäntöön sen jälkeen kun kaikista muutoksenhauista on tehty lopullinen päätös. Kun tuomio pannaan täytäntöön, uhrin osuus oikeuskäsittelyssä päättyy. Jos uhri on todistajansuojeluohjelmassa, ohjelmaan voi osallistua siihen asti kunnes tuomioistuin päättää, että vaara on ohi.

Onko uhrilla oikeus saada tukea tai suojelua oikeudenkäynnin jälkeen? Kuinka kauan?

Joitakin tukitoimia sovelletaan oikeudenkäynnin tai muun vahvistetun jakson ajan ja toisia uhrin erityistarpeiden mukaan.

Rikoksen uhri saa maksutonta oikeusapua koko oikeudenkäynnin ajan.

Jos kyseessä on ihmiskaupan uhri, hänellä on oikeus enintään 90 päivän mittaiseen toipumis- ja harkinta-aikaan, jonka aikana hän saa psykologista neuvontaa, lääketieteellistä hoitoa ja sosiaalista apua, lääkehoitoa ja ruokaa sekä pyynnöstä majoituksen turvakeskuksessa tai -kodissa. Hänelle tiedotetaan sovellettavista oikeudellisista ja hallinnollisista menettelyistä.

Jos on vakavaa syytä katsoa ulkomaalaisen jääneen ihmiskaupan uhriksi, myös hänellä on oikeus enintään 90 päivän mittaiseen toipumis- ja harkinta-aikaan, jonka aikana hänellä on lainkäyttöelimen pyynnöstä lupa jäädä Romanian alueelle ja asua erityisessä tähän tarkoitetussa majoituksessa. Hänelle voidaan myös antaa toipumisajan kuluessa tai jälkeen oikeus oleskella väliaikaisesti Romanian alueella.

Perheväkivallan uhrille voidaan antaa suojelumääräys enintään kuuden kuukauden ajaksi.

Jos kyseessä on todistajien suojeluohjelmaan kuuluva todistaja, suojelutoimi voi jatkua oikeudenkäynnin päättymisen jälkeen, mutta tukiohjelmaa tarkastellaan uudelleen uusien olosuhteiden mukaan. Tuomioistuin päättää tällaisen tuen kestosta.

Mitä tietoja uhrille annetaan siinä tapauksessa, että rikoksentekijä tuomitaan?

Jos rikoksentekijä tuomitaan, uhrilla on oikeus saada seuraavat tiedot: annetun rangaistuksen tyyppi ja kesto (tuomio julistetaan julkisessa istunnossa ja annetaan tiedoksi uhrille myöhemmin) sekä tieto siitä, jos rikoksentekijä pakenee rangaistuslaitoksesta tai vapautetaan mistä tahansa syystä, mikäli uhri on pyytänyt näitä tietoja.

Ilmoitetaanko uhrille, jos rikoksentekijä vapautuu (myös ennen määräaikaa tai ehdonalaiseen) tai pakenee vankilasta?

Kyllä, mikäli uhri on pyytänyt näitä tietoja oikeusviranomaisilta. Katso edellä oleva vastaus.

Voiko uhri osallistua vapauttamista tai ehdonalaiseen pääsyä koskevien päätösten tekemiseen? Voiko uhri esimerkiksi antaa tässä yhteydessä lausunnon tai hakea päätöksiin muutosta?

Uhrin rooli rikosoikeudenkäynnissä päättyy, kun tuomioistuimen päätöksestä tulee lopullinen (vastaajan tuomitseminen tai vapauttaminen, tuomion täytäntöönpanosta luopuminen, täytäntöönpanon lykkääminen tai rikosoikeudenkäynnin lopettaminen).

Uhri ei osallistu prosessiin, joka koskee rikoksentekijän vapauttamista tai ehdonalaiseen vapauteen pääsemistä.

Päivitetty viimeksi: 04/02/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

4 - Korvaus

Miten uhri voi hakea vahingonkorvausta rikoksentekijältä? (Esim. esittämällä vaateen rikosoikeudenkäynnissä, nostamalla erillisen vahingonkorvauskanteen tai panemalla vireille liitännäismenettelyn)

Rikoksentekijältä voi hakea vahingonkorvausta siviilikanteella. Tämän voi tehdä ennen esitutkinnan alkamista. Oikeusviranomaisilla on velvollisuus tiedottaa tästä oikeudesta. Siviilikanne voidaan tehdä kirjallisesti tai suullisesti. Siinä on mainittava haetun vahingonkorvauksen määrä, perustelut ja todisteet.

Pyyntö voidaan esittää syyttäjälle tai sille tuomioistuimelle, joka ratkaisee pääasian.

Tuomioistuin päättää samalla myös vahingonkorvauksen määrästä, joka rikoksentekijän on suoritettava.

Vaikka uhri ei olisi asianomistajana rikosprosessissa, hän voi nostaa siviilituomioistuimessa erillisen kanteen vahingonkorvauksen saamiseksi.

Tuomioistuin on määrännyt rikoksentekijän maksamaan uhrille vahingonkorvausta. Miten uhri voi varmistaa, että rikoksentekijä maksaa korvauksen?

Koska asiasta on annettu tuomio, jossa rikoksentekijä velvoitetaan maksamaan vahingonkorvaus, tämän olisi suoritettava maksu ilman eri toimenpiteitä. Jos näin ei tapahdu, uhri voi hakea pakkotäytäntöönpanoa.

Tätä varten on toimitettava ulosottomiehelle tuomio, jossa vahingonkorvaus määrätään. Ulosottomies hoitaa täytäntöönpanon ja ilmoittaa uhrille tältä edellytetyistä toimenpiteistä.

Jos rikoksentekijä ei maksa korvausta, voiko valtio maksaa uhrille etumaksua tämän sijasta? Millä ehdoin?

Valtio voi maksaa tietyissä olosuhteissa vahingonkorvausta.

Jos rikoksentekijä on maksukyvytön tai hänen olinpaikkaansa ei tiedetä, valtio voi maksaa vahingonkorvauksen sen jälkeen kun uhri on laatinut taloudellista korvausta koskevan hakemuksen. Hakemus on jätettävä vuoden aikana. Tämän määräajan alkamispäivä voi vaihdella sen mukaan, minkä ratkaisun oikeusviranomaiset tekevät.

Jos rikoksentekijä ei ole tiedossa, taloudellista korvausta koskeva hakemus voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa rikoksentekoajasta, mikäli uhri ei ole saanut aiheutuneesta vahingosta täyttä korvausta vakuutusyhtiöltä.

Taloudellisesta korvauksesta voi hakea etumaksua. Ensin on tehtävä edellä mainittu taloudellista korvausta koskeva hakemus. Etumaksua voi hakea samaan aikaan taloudellisen korvauksen kanssa tai viimeistään 30 päivää sen jälkeen. Etumaksun suorittamisen edellytys on, että uhrin taloudellinen tilanne on heikko.

Jos vahingonkorvaushakemus hylätään, uhrin on maksettava etumaksu takaisin. Taloudellista korvausta koskeva hakemus jätetään uhrin kotipaikan alioikeuteen (*tribunal*).

Onko uhrilla oikeus saada korvausta valtiolta?

Kyllä. Katso edellä oleva vastaus.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta, jos rikoksentekijää ei tuomita?

Jos rikostuomioistuin jättää siviilikanteen ratkaisematta, uhri voi nostaa siviilituomioistuimessa erillisen kanteen vahingonkorvauksen saamiseksi.

Jos rikostuomioistuin katsoo, ettei rikosta ole tapahtunut tai ettei rikoksentekijä ole se henkilö, jota vastaan valitus on tehty, uhri ei voi hakea vahingonkorvausta rikostuomioistuimessa eikä erillisessä oikeudenkäynnissä siviilituomioistuimessa, sillä rikostuomioistuimen päätöksellä on lainvoima myös siviilituomioistuimessa.

Jos uhri ei ole siviilikannetta nostava asianosainen, hän voi vedota siviilituomioistuimeen erillisellä kanteella rikosoikeudenkäynnin aikana tai sen jälkeen yleisiä vanhentumisaikoja noudattaen.

Onko mahdollista saada etumaksua sillä aikaa kun korvaushakemusta käsitellään?

Kyllä, tietyin edellytyksin. Taloudellisesta korvauksesta voi hakea etumaksua. Ks. vastaus etumaksua koskevaan kysymykseen.

Päivitetty viimeksi: 04/02/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua

Mihin on otettava yhteyttä?

Uhri voi ottaa yhteyttä siihen sosiaaliapu- ja lastensuojeluvirastoon (*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului*, DGASPC), jonka alueella hänellä on koti- tai asuinpaikka. Hän voi kääntyä myös yksityisen tai julkisen sosiaalipalvelujen tarjoajan puoleen, jolloin tästä on ilmoitettava sosiaaliapu- ja lastensuojeluvirastolle kirjallisesti.

Yhteyttä voi ottaa moniin tahoihin sen mukaan, millaisesta asiasta on kysymys.

Sukupuolten tasa-arvon kansallinen virasto (*Agenţia Naţională pentru Egalitatea între Femei şi Bărbaţi*, ANES)

Virasto tarjoaa erityyppisiä palveluja:

maksuton ja anonyymi puhelinpalvelu lähisuhdeväkivallan uhreille, toimii ympäri vuorokauden kaikkina viikonpäivinä numerossa 0800 500 333

erityiset sosiaalipalvelut lähisuhdevallan uhreille tarkoitetuissa kriisikeskuksissa

neuvonta, tiedotus ja ohjaus lähisuhdeväkivallan uhreille.

Yhteystiedot:

Osoite: Intrarea Camil Petrescu nr.5, Sector 1, Bukarest

Puhelin: (+40-21) 313 00 59

Sähköposti: secretariat@anes.gov.ro

Verkkosivut:

https://anes.gov.ro

https://anes.gov.ro/informatii-utile-pentru-victime/

Sisäasiainministeriön alaisuudessa toimiva ihmiskaupan torjunnan kansallinen virasto (*Agenţia Naţională împotriva Traficului de Persoane*, ANITP)

Verkoston 15 aluekeskusta toimivat muutoksenhakutuomioistuinten yhteydessä.

Virasto tarjoaa erityyppisiä palveluja:

jatkuvasti toiminnassa oleva puhelinlinja kansalaisille mahdollisiin ihmiskauppatapauksiin liittyviä tietoja ja ilmoituksia varten. Numerot: HelpLine 0800-800 678 (ilmainen Romaniasta soitettaessa) tai (+40-21) 313 31 00 (johon voi soittaa myös ulkomailta), toiminnassa maanantaista perjantaihin klo 8–16

yhteydenpito asianomaisiin viranomaisiin mahdollisissa ihmiskauppatapauksissa

apu ihmiskaupan uhreille 15 aluekeskuksen kautta.

Yhteystiedot:

Osoite: Str. Ion Câmpineanu nr.20, etaj 5, Sector 1, Bukarest

Puhelin: (+40-21) 311 89 82 / (+40-21) 313 31 00

Faksi (+40-21) 319 01 83

Sähköposti: qnitp@mai.gov.ro

Verkkosivut: https://anitp.mai.gov.ro/english/

Työ- ja sosiaaliapuministeriön alaisuudessa toimiva kansallinen työvoimatoimisto (*Agenţia Naţională pentru Ocuparea Forţei de Muncă*, ANOFM)

Työvoimatoimisto tarjoaa alueellisten toimistojensa kautta työnvälitys- ja ammattikoulutuspalveluja rekisterissään oleville työnhakijoille, esimerkiksi rikosten ja etenkin ihmiskaupan uhreille.

Yhteystiedot:

Str. Avalanşei, nr. 20-22, sector 4, Bukarest 040305

Puhelin: (+4-21) 303 98 31,

faksi: (+4-21) 303 98 38

Sähköposti: anofm@anofm.ro
verkkosivut: https://www.anofm.ro

Romanian poliisihallinto (*Inspectoratul General al Poliției Române*, IGPR)

Poliisilla on rajoilla sijaitsevissa maakunnissa alueellisia toimistoja, jotka voivat antaa uhrille ihmiskaupan torjunnan kansallisen viraston pyynnöstä tukea sen varmistamiseksi, että uhrit voivat osallistua tiettyihin rikosoikeudenkäynnin vaiheisiin.
Poliisielimet voivat antaa uhrille tietoja tämän oikeuksista.
Lisäksi poliisin erikoisryhmät voivat tarjota fyysistä suojelua oikeudenkäynnin aikana.

Työvoimasta ja sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta vastaavan ministeriön alaisuudessa toimiva kansallinen lastensuojelu- ja adoptioviranomainen (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție*, ANPDCA)

ANPDCA vastaa lastensuojeluun ja adoptioon liittyvän sääntelyn täytäntöönpanon ja noudattamisen seurannasta ja valvonnasta. Se myös koordinoi julkisten ja yksityisten oikeushenkilöiden toimintaa alalla.
Lastensuojelujärjestelmä on hajautettu. Sosiaaliapu- ja lastensuojeluvirastot (*Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului*, DGASPC) kuuluvat maakuntahallintojen alaisuuteen ja Bukarestissa kaupungin paikallishallintoon.
DGASPC tarjoaa seuraavia palveluja: lapsiin kohdistuvien väkivaltatapausten arviointi ja erityiseen suunnitelmaan perustuvien palvelujen tarjoaminen /helpottaminen, vammaisten lasten ja muiden vammaisten henkilöiden tilanteen monitahoinen arviointi, sosiaalikysymyksiin erikoistuneet ambulanssit, puhelinapu, sosiaalipalvelut lähisuhdeväkivallan ja ihmiskaupan estämiseksi sekä erikoistuneet sosiaalipalvelut eri laitoksissa.
Yhteystiedot: http://www.copii.ro

Kansalaisjärjestöt

Ihmiskauppa:

Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație - Bukarest
Fundația Ușă deschisă - Bukarest
Asociația Generație Tânără România – Timișoara
People to people -säätiö – Oradea: Sähköposti: office@people2people.ro
Micu Bogdan -säätiö – Brașov: Sähköposti: office@fundatiamicubogdan.ro

Lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen ja torjunta:

TRANSCENA-yhdistys
ANAIS-yhdistys
PRETUIESTE VIATA -yhdistys
SENSIBLU-yhdistys
Naisiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisyn ja torjunnan verkosto (*Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor*)
Rupem tăcerea despre violența sexuală -verkosto (”Emme enää vaikene seksuaalisesta väkivallasta”)
NECUVINTE-yhdistys
Touched România -yhdistys

Lastensuojelu:

***Salvați copiii* (Pelastakaa lapset)**
Osoite: Intr. Ștefan Furtună nr. 3, sector 1, 010899, Bukarest
Puhelin: (+40-21) 316 61 76
https://www.salvaticopiii.ro/

Alternative Sociale
Șoseaua Nicolina Nr. 24, Bl. 949, parter, Iași, 700722
Puhelin: (+40-332) 407 178
https://www.alternativesociale.ro/

Rikoksen uhrien neuvontapuhelin

Vahinkoa kärsineet rikoksen uhrit voivat myös ottaa yhteyttä poliisiin yleisen hätänumeron (112) kautta.
Lähisuhdeväkivallan uhreille on maksuton ja anonyymi puhelinpalvelu ympäri vuorokauden kaikkina viikonpäivinä numerossa 0800 500 333
Ihmiskaupan torjunnan kansallinen virasto: 0800 800 678 maksutta Romaniassa ja (+40-21) 313 31 00 ulkomailta. Toiminnassa maanantaista perjantaihin klo 8–16.
Lasten auttava puhelin: 116111. Maksuton puhelinpalvelu. Toiminnassa maanantaista sunnuntaihin klo 8–24.

Voiko uhri saada tukea maksutta?

Romanian lain mukaan rikosten uhrit voivat saada maksutonta suojelua ja apua.

Millaista tukea rikoksen uhri voi saada valtiolta tai viranomaisilta?

Ks. vastaukset edellä.

Päivitetty viimeksi: 04/02/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.